

Validering av nya program

Handledning

fastställd av rektor 8 maj 2008
Lunds universitet

I. Validering av nya program med examen på grundnivå och/eller avancerad nivå

Validering av nya program är ett grundläggande element i kvalitetssäkringsarbetet vid Lunds universitet. Förutsättningarna för att programmen ska kunna bedrivas med god nationell och internationell standard bör säkras redan innan de inrättas. Valideringen är en tillämpning av de europeiska riktlinjerna för kvalitetssäkring: *Standards and Guidelines for the European Higher Education Area (2005)*.

Rektor beslutar om inrättande av nya program. Ansökan inges till rektor av områdesstyrelserna/motsv.¹ Denna handledning beskriver den validering av programmen, som bör föreligga inför detta beslut. Valideringen ska avse nya program som leder fram till examina på grundnivå och avancerad nivå.

Valideringen sker enligt en arbetsordning som anges i avsnitt II. Den ska innefatta en dokumentation och kvalitetsbedömning av förutsättningarna för genomförande av programmet i följande sex hänseenden:

1. Grunden för utbildningen
2. Mål och innehåll
3. Programmets struktur
4. Lärare
5. Resurser
6. Uppföljning och utvärdering

Den dokumentation som ska redovisas i ansökan om inrättande av ett program beskrivs i avsnitt III. Dokumentationen ska ligga till grund för kvalitetsbedömningen. Bedömningen sker med utgångspunkt från de valideringskriterier som återges i avsnitt IV. Samtliga sex kriterieområden som anges i detta avsnitt, ska vara tillfredsställande uppfyllda innan programmet kan inrättas.

Dokumentationen är en allmän handling och ska i samband med ansökan diarieföras.

¹ Då områdesstyrelserna nämns i denna handledning avses även motsvarande organ vid Campus Helsingborg samt för universitetets särskilda verksamheter.

II. Arbetsordning

Områdesstyrelsen ansöker hos rektor om inrättande av nya program efter prövning av att programförslaget

- står i överstämmelse med Högskolelagen och Högskoleförordningen
- kan genomföras inom aktuella budgetramar
- kan motiveras i förhållande till universitetets och områdets forsknings- och utbildningsprofil.

Valideringen genomförs som ett led i områdets planering av det nya programmet. Resultatet redovisas i ansökan till rektor om inrättande av det nya programmet. Redovisningen ska innefatta följande:

- Dokumentation om programmet
- Kvalitetsbedömning *samt, i förekommande fall*
- Sammanställning av åtgärder som följd av kvalitetsbedömningen.

Kvalitetsbedömning görs av en grupp oberoende sakkunniga, som utses av områdesstyrelsen. Bedömarna får inte vara anställda vid Lunds universitet.

Gruppen bör bestå av

- personer med akademisk och pedagogisk kompetens från svenska eller utländska universitet och högskolor
- studenter eller doktorander, som bedrivit studier inom det berörda området
- yrkesverksamma personer med erfarenhet från det berörda arbetslivet.

Om gruppen anser att dokumentationen är otillräcklig kan kompletterande uppgifter begäras. Bedömarna kan också göra platsbesök vid de institutioner/enheter som planeras medverka i programmet. De bör då ges möjligheter att intervjua utbildningsledningen, personal och studenter. De ska också ha tillfälle att se på undervisningslokaler, laboratorier, bibliotek och utrustning.

Bedömningen av de sex kriterieområdena, som anger förutsättningarna för genomförande av programmet uttrycks i två kategorier:

- Tillfredsställande
- Otillfredsställande

Dessa kortfattade bedömningar redovisar gruppen i ett yttrande. Detta ska innehålla motiveringar för de sex gjorda ställningstagandena och en sammanfattande slutsats om förutsättningarna för att det föreslagna programmet ska kunna genomföras med god nationell och internationell standard. Då utbildningen kommer att bedrivas i olika former, ska separata omdömen ges avseende heltids- deltids- och distansutbildning. Om någon i gruppen gör en avvikande bedömning redovisas den särskilt i yttrandet.

III. Dokumentation

Basuppgifter

Beskrivningen av programmet bör inledas med uppgifter om:

- Programmets namn, inkl engelsk översättning.
- Examensbenämning(ar), inkl engelsk översättning.
- Omfattning i högskolepoäng.
- Uppgift om huvudområdet för program som avses leda till generella examina.
- Uppgifter om programmet avser hel- eller deltidsstudier, programmets lokalisering samt om det ska erbjuda distansundervisning.
- Uppgifter om programmet ska bedrivas som joint programme samt uppgifter om samarbetshögskolor.

Områdesstyrelsens bedömning

Dokumentationen ska innehålla områdesstyrelsens bedömning av

- hur programmet motiveras i förhållande till universitetets och områdets forsknings- och utbildningsprofil
- arbetsmarknadens behov av examinerade med denna utbildning
- förutsättningarna att bedriva utbildningen på engelska respektive att rekrytera internationella studenter
- avvecklingsperiod, då beslut om mer omfattande revidering eller nedläggning av programmet fattas.

Underlag för kvalitetsbedömning av externa sakkunniga

1. Grunden för programmet

- Beskrivning av programmet, dess inriktning och motsvarighet inom Lunds universitet eller vid andra svenska och utländska universitet och högskolor.
- Kortfattad beskrivning av den forskning eller det konstnärliga utvecklingsarbete inom Lunds universitet, som programmet anknyter till.
- För program, som kan leda till examen på avancerad nivå, lämnas uppgifter om den eller de forskarutbildningsmiljöer, som programmet anknyter till.
- Redogörelse för de kontakter med arbetslivet och/eller data som bedömningen av arbetsmarknadsbehovet bygger på.

2. Mål och innehåll

- Beskrivning av programmets lärandemål, som ska realisera examensmålen.
- Redogörelse för programmets huvudsakliga innehåll vad avser kunskaper, färdigheter och förhållningssätt.
- Redovisning av programmets förkunskapskrav.

3. Programmets struktur

- För program som avses leda till generella examina inges uppgifter om möjligheter till fördjupad utbildning (specialisering/-ar).
- Uppgifter om programmets innehåll vad avser möjligheter till breddning av studierna. För generella examina bör detta anges både vad avser utbildning inom och utom huvudområdet.
- Beskrivning av pedagogisk strategi för genomförande och utveckling av programmet.
- Beskrivning av progressionen inom programmet och möjligheterna till successiv fördjupning.

4. Lärare

- Beskrivning av lärarna inom programmet vad avser deras vetenskapliga, konstnärliga och högskolepedagogiska kompetens samt deras yrkeslivskompetens utanför högskolan.
- Uppgifter om antal lärare som har kompetens att svara för handledning av examensarbetena.
- Beskrivning av den fort- och vidareutbildning som erbjuds lärarna.
- Beräknat antal lärare (heltidsekvivalenter)/ beräknat antal heltidsstudenter.

5. Resurser

- Uppgifter om antal studenter som enligt planerna årligen kommer att antas till programmet.
- Redogörelse för resurser för information, vägledning och studiesocial verksamhet.
- Översiktlig beskrivning av lokaltillgång, utrustning, läromedel, biblioteks- och IKT-resurser samt investeringsbehov.

6. Uppföljning och utvärdering

- Redogörelse för hur utvärdering av kurser och kursvärdering kommer att genomföras och följas upp.
- Redogörelse för hur en oberoende kvalitetssäkring av studieresultaten kommer att ske (exempelvis genom kollegial bedömning av examinationsuppgifter och extern granskning av examensarbeten).
- Redogörelse för hur examinerade och deras etablering på arbetsmarknaden kommer att följas upp.

Flertalet av ovanstående uppgifter ska ingå i utbildningsplanen för programmet. En preliminär utbildningsplan bör därför bifogas dokumentationen.

IV. Valideringskriterier

De sakkunniga gör en bedömning av förutsättningarna för att genomföra programmet och utveckla dess kvalitet. Bedömningen avser följande sex valideringsområden och sker på grundval av den av områdesstyrelsen överlämnade dokumentationen. De sakkunniga ska även ha tillgång till relevanta delar av examensordningen samt Högskoleförordningens 1kap. §14 angående kursvärdering.

För varje valideringsområde anges olika kriterier. Samtliga dessa skall vara tillgodosedda för att området ska bedömas ha *tillfredsställande* kvalitet. Då de sakkunniga bedömt kvaliteten som otillfredsställande bör en kommentar lämnas med förslag till åtgärder.

1. Grunden för programmet

- Programmet anknyter till kunskapsområden inom vilka universitetet bedriver aktiv forskning alternativt konstnärligt utvecklingsarbete.
- För program med examen på avancerad nivå, finns en nära anknytning till en eller flera forskarutbildningsmiljöer inom universitetet.
- De examinerade är anställningsbara inom en identifierbar arbetsmarknad och/eller kan bidra till arbetslivets kvalitetsutveckling.
- Programmets namn och beskrivningen av dess inriktning ger relevant information om dess motsvarighet till, respektive avgränsning från andra nationella och internationella utbildningar inom området.
- Det finns förutsättningar att genomföra detta program vid Lunds universitet med god nationell och internationell standard.

2. Mål och innehåll

Samtliga program:

- Programmets lärandemål återspeglar samtliga mål enligt examensordningen (HF bilaga 2). Förkunskapskraven är väl motiverade med hänsyn till programmets innehåll och lärandemål.
- Programmets innehåll anknyter till den internationella vetenskapliga alternativt konstnärliga utvecklingen inom programmets kunskapsområde.
- Programmets innehåll anknyter till arbetslivets aktuella utveckling.
- Programmets innehåll svarar mot kraven på träning av generiska färdigheter.

Bedömning av program som avses leda till generell examen:

- Programmets lärandemål återspeglar utbildningens speciella kunskapsområde och lokala profil.

3. Programmets struktur

Samtliga program:

- Huvudområdets beteckning anger en relevant avgränsning av det kunskapsområde, som programmet avser.
- Programmet är uppbyggt för att under utbildningsförloppet åstadkomma en successiv fördjupning av de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt, som anges i examensmålen.

Bedömning av program som avses leda till generell examen:

- Programmet innefattar fördjupningsstudier inom en eller flera centrala delar av huvudområdet.
- Programmet erbjuder studenterna möjlighet till breddade studier inom och/eller utom huvudområdet.

4. Lärare

- Det finns tillgängliga lärare med relevant kompetens inom programmets olika kurser. Dessa lärarresurser är tillräckliga för att starta och genomföra hela programmet.
- Antalet lärare med doktorsexamen svarar mot behovet av handledare av examensarbeten/motsv för det antal studenter som antas till programmet.
- Det finns lärare med vetenskaplig alternativt konstnärlig och högskolepedagogisk kompetens, som kan leda det kontinuerliga utvecklingsarbetet inom programmets olika kunskapsområden.
- Planerna för fortbildning och vidareutbildning svarar mot den aktuella personalens behov.

5. Resurser

- Resurserna för information till potentiella studenter och avnämare är ändamålsenliga.
- Resurserna för vägledning och studiesocial verksamhet är ändamålsenliga med hänsyn till målgruppens omfattning, olika studerandegrupperns behov.
- Programmet kommer att ha tillgång till ändamålsenliga lokaler och utrustning, som svarar mot etablerade normer för god standard inom utbildningsområdet.
- Programmet kommer att ha tillgång till läromedel, biblioteks- och IKT-resurser, som svarar mot det antal studenter som antas till utbildningen.

6. Uppföljning och utvärdering

- Formerna för utvärdering av kurser utgår från lärandemålen.
- Formerna för kursvärdering svarar mot föreskrifterna i Högskoleförordningen och universitetets riktlinjer för relationen mellan institutioner och studenter.

- Lämpliga former för kollegial och extern medverkan och/eller andra former för oberoende kvalitetssäkring av examinationen har redovisats.
- Lämpliga former och adekvat tidsplan för uppföljning av alumnernas anställningsbarhet och programmets relevans för arbetsmarknaden har redovisats.

Utvärderingsenheten
Dnr UE 2008/12

www.evaluat.lu.se

LUNDS
UNIVERSITET